

FIȘA DISCIPLINEI
INTRODUCTION TO EUROPEAN TAX LAW
(INTRODUCERE ÎN DREPTUL FISCAL EUROPEAN)

Anul universitar 2025 - 2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca
1.2. Facultatea	Facultatea de Drept Public
1.3. Departamentul	Departamentul de Drept Public
1.4. Domeniul de studii	Drept
1.5. Ciclu de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Drept
1.7. Forma de învățământ	Cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Introduction to European Tax Law (Introducere în dreptul fiscal european)				Codul disciplinei		DLE4197			
2.2. Titularul activităților de curs			Conf. univ. dr. Cosmin Flavius Costăș								
2.3. Titularul activităților de seminar			Conf. univ. dr. Cosmin Flavius Costăș								
2.4. Anul de studiu		4	2.5. Semestrul		7	2.6. Tipul de evaluare		E	2.7. Regimul disciplinei		DS

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					30
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					18
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					16
Tutoriat (consiliere profesională)					2
Examinări					2
Alte activități					2
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				70	
3.8. Total ore pe semestru				112	
3.9. Numărul de credite				3	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	<i>Nu este cazul</i>
4.2. de competențe	Cursul este predat în limba engleză, motiv pentru care este necesară cunoașterea la nivel mediu/avansat a englezei juridice. De asemenea, sunt necesare cunoștințe medii de <i>Dreptul finanțelor publice, Contencios fiscal și Drept instituțional al Uniunii Europene</i>

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Sală de curs dotată cu proiector funcțional (inclusiv la nivelul funcției audio) și accesorii (cabluri transfer VGA-HDMI, telecomandă) și conexiune la Internet.
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Sală de curs dotată cu proiector funcțional (inclusiv la nivelul funcției audio) și accesorii (cabluri transfer VGA-HDMI, telecomandă) și conexiune la Internet.

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale/esențiale	1. <i>Cunoaștere și înțelegere</i> - Cunoaște și înțelege mecanismele construcției europene în materie fiscală; - Cunoaște și înțelege principalele realizări în materie legislativă în dreptul fiscal al Uniunii Europene; - Cunoaște și înțelege politica fiscală a Uniunii Europene; - Cunoaște și înțelege jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene în materie fiscală, respectiv jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului în afacerile cu componente fiscale. 2. <i>Explicare, interpretare și aplicare</i> - Prezintă și utilizează în mod adecvat cunoștințele dobândite; - Aplică și interpretează în mod corect, inclusiv critic, reglementările fiscale europene; - Evaluează compatibilitatea normelor fiscale naționale cu normele fiscale europene, inclusiv prin prisma evoluțiilor jurisprudențiale; - Poate rezolva cazuri practice (spețe), prin aplicarea coroborată a normelor naționale și europene, a principiilor de drept fiscal și a hotărârilor judecătorești naționale și europene relevante.
Competențe transversale	- Abilitatea de a evalua riscurile și impactul economic și financiar al reglementărilor europene în materie fiscală, în cadrul gestiunii economice generale a unei instituții publice; - Abilitatea de a contribui la evaluarea, structurarea, gestionarea și dezvoltarea unei afaceri private (societate cu activitate transnațională, întreprindere individuală, persoană fizică) din perspectiva fiscală, la nivel european.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Într-un plan general, obiectivul disciplinei Introduction to European Tax Law (Introducere în dreptul fiscal european) este acela de a contribui la îmbunătățirea portofoliului juridic al unui student al Facultății de Drept prin acumularea de cunoștințe și dobândirea de aptitudini într-un domeniu de specialitate recent și extrem de important. Disciplina este predată în limba engleză tocmai pentru a facilita o mai bună înțelegere a domeniului dreptului fiscal european și pentru a stimula activitatea profesională și de cercetare în domeniu, la nivelul Uniunii Europene.
7.2 Obiectivele specifice	Obiectivele specifice ale disciplinei Introduction to European Tax Law (Introducere în dreptul fiscal european) sunt: dezvoltarea cunoștințelor de bază armonizarea legislativă la nivel european, în materie fiscală; dezvoltarea capacității de a înțelege și explica modul de funcționare a finanțelor publice europene, cu accent pe regulile juridice; dezvoltarea cunoștințelor referitoare la <i>acquis</i> -ul european în materia impozitelor indirecte, impozitelor directe și cooperării administrative între statele membre ale Uniunii Europene; dezvoltarea abilităților de analiză (critică), interpretare și aplicare a legislației fiscale naționale și europene, respectiv a jurisprudenței fiscale naționale și europene relevante.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Construction of European Tax Law. National Sovereignty and European Community Gains in the Field of Tax Law	Prezentare orală a principalelor teme de discuție, cu accent pe aspectele intens dezbătute în doctrină și jurisprudență și pe evoluțiile recente în domeniul de interes, dublată de discuții interactive cu privire la chestiunile puse în discuție.	Participanții la cursuri vor fi informați în avans despre distribuția temporală a temelor de discuție, pentru a se putea pregăti corespunzător
2. General Principles of European Tax Law		
3. Direct Taxation. Companies		
4. The BEPS Initiatives. European Developments		
5. CCCTB and CCTB Projects		
6. Direct Taxation. Individuals		
7. Customs Duties		
8. Excise Duties		
9. Value Added Tax (I)		
10. Value Added Tax (II)		

11. Value Added Tax (III)		
12. Administration Cooperation in the Tax Field		
13. Fundamental Freedoms in Conflict with National Tax Laws		
14. Environmental Taxation		
Bibliografie: A. Cărți: P.J. Wattel, O. Marres, H. Vermeulen (ed.), <i>Terra/Wattel – European Tax Law</i> , vol. I – <i>General Topics and Direct Taxation</i> , ed. a VII-a, Ed. Wolters Kluwer, Amsterdam, 2019; M. Lamensch, M. Merkx, M. Schippers, I. van den Eijnde (ed.) <i>Terra/Wattel – European Tax Law</i> , vol. I – <i>Indirect Taxation</i> , ed. a VII-a, Ed. Wolters Kluwer, Amsterdam, 2022; C. Brokelind, <i>Towards a Homogeneous EC Direct Tax Law</i> , Ed. IBFD, Amsterdam, 2007; W. Nykiel, M. Sęk, <i>Protection of Taxpayer’s Rights. European, International and Domestic Tax Law Perspective</i> , Ed. Oficyna, Varşovia, 2009; G. Kofler, M. Poiares Maduro, P. Pistone, <i>Human Rights and Taxation in Europe and the World</i> , Ed. IBFD, Amsterdam, 2011; J.-M. Tirard, <i>La fiscalité des sociétés dans l’UE</i> (8ème édition), Ed. Groupe Revue Fiduciaire, Levallois, 2010; A.P. Dourado, R. da Palma Borges, <i>The Acte Clair in EC Direct Tax Law</i> , Ed. IBFD, Amsterdam, 2008; D. Webber, <i>Traditional and Alternative Routes to European Tax Integration</i> , Ed. IBFD, Amsterdam, 2010; P. Pistone, <i>Legal Remedies in European Tax Law</i> , Ed. IBFD, Amsterdam, 2009; D. Webber, <i>European Direct Taxation. Case Law and Regulations</i> , Ed. Wolters Kluwer, Amsterdam, 2011; B.J.M. Terra, J. Kajus, <i>Introduction to European VAT</i> , Ed. IBFD, Amsterdam, 2012; F. Annacondia (ed.), <i>EU VAT Compass 2018/2019</i> , Ed. IBFD, Amsterdam, 2018. B. Articole: A. Horvath, <i>The Taxation of Intellectual Property in the European Union</i> , Cluj Tax Forum Journal no. 5/2018, pp. 7-16; C.F. Costaş, <i>Access to File: Right(s) of the Defence or Defence of the Right(s)?</i> , Cluj Tax Forum Journal no. 5/2018, pp. 17-23; I. Galiş, <i>Overview of the Administrative Cooperation Rules Within the European Union</i> , Cluj Tax Forum Journal no. 4/2018, pp. 5-23; M. González Aparicio, <i>Taxation of the Bitcoin on the Value Added Tax: Particularly, Judgement of the European Court in Case C-264/14 (22 October 2015)</i> , Cluj Tax Forum Journal no. 3/2018, pp. 5-12; C.F. Costaş, <i>Questions Concerning Investigative Powers and Sanctions in Cases of VAT Frauds. A Comparative Analysis</i> , Cluj Tax Forum Journal no. 2/2018, pp. 5-24; P. Mastellone, <i>Taxpayers’ Procedural Rights in the Transnational Tax Assessment: State of Art and Future Perspectives</i> , Cluj Tax Forum Journal no. 1/2018, pp. 5-24.		
8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
1. Taxes Equivalent to Customs Duties	Activitate centrată pe rezolvarea de cazuri și aplicații practice și dezvoltarea abilităților de argumentare și scriere juridică. Sunt utilizate prelegerile interactive, tehnicile de <i>brainstorming</i> , dezbaterile interactive, munca în grup, învățarea dirijată și învățarea în echipă.	Participanții la seminare sunt rugați să pregătească fiecare temă de seminar pe baza bibliografiei recomandate, în ritmul cursului.
2. Case-Law Assessment Regarding <i>Ne Bis in Idem</i> Principle		
3. <i>Marks & Spencer</i> Case. EU Treatment of Tax Losses		
4. Key-Points of the Anti-BEPS Legislation		
5. Assessment of the (European) CCCTB Model		
6. Key-points in the European Case-Law Regarding Taxation of Individuals		
7. Account of the Court of Justice Case-Law in the Field of Customs Duties		
8. Romanian “Vice Tax” and Compatibility with EU Tax Law		
9. Taxable Persons and Economic Activities		
10. VAT Taxable Base		
11. VAT Right of Deduction		
12. Exchange of Information and Transnational Tax Assessment		
13. Right of Access to (Administrative) Tax File		
14. Car Registration Taxes in the European Union		
Bibliografie: Bibliografia este ce menționată la pct. 8.1.		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținutul programului este adaptat nevoilor comunității epistemice, corespunzând așteptărilor profesiilor liberale (avocați, notari publici, executori judecătorești, practicieni în insolvență) și angajatorilor relevanți din domeniu (instanțe judecătorești, unități de parchet, administrații ale finanțelor publice, organe de specialitate ale administrației publice centrale și locale). Temele de curs și seminar propuse au caracter de actualitate în cercetarea fundamentală și aplicativă, iar abordarea lor în cadrul acestei discipline este fundamentată pe dreptul pozitiv și pe evoluțiile doctrinare și jurisprudențiale europene. Tematica disciplinei acoperă toate aspectele majore relevante din domeniu și se constituie într-o premisă serioasă pentru transpunerea în practică a cunoștințelor acumulate.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Capacitatea de a explica principalele instituții de drept fiscal european	Susținerea orală a unei lucrări de cercetare elaborată pe parcursul semestrului, pe baza tematicii de cercetare recomandate	70%
	Capacitatea de a susține sau critica soluțiile financiare și fiscale analizate, cu referiri la doctrina și jurisprudența relevante		
	Capacitatea de a formula noi soluții fiscale și propuneri <i>de lege ferenda</i> , în raport de evoluțiile legislative, doctrinare și jurisprudențiale la nivel european și internațional		
10.5 Seminar/laborator	Capacitatea de rezolva cazuri (aplicații) practice	Lucrări de seminar, constând în efectuarea unor cercetări jurisprudențiale, analiza compatibilității unor reglementări fiscale din statele membre ale Uniunii Europene cu dreptul european	30%
	Capacitatea de a determina punctele de convergență și divergență între sistemele fiscale ale statelor membre și dreptul fiscal al Uniunii Europene		
10.6 Standard minim de performanță			
Conform reglementărilor didactice naționale, nota de trecere este nota 5. Acest standard minim de performanță trebuie atins atât în ceea ce privește componenta teoretică, cât și în ceea ce privește componenta practică a evaluării.			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)

Data completării:
25.09.2025

Semnătura titularului de curs

.....

Semnătura titularului de seminar

.....

Data avizării în departament:

Semnătura directorului de departament

.....